

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
ZA 2024 ROK

Lublin, 14 kwietnia 2025 r.

Spis treści

Spis treści	2
I. PODSTAWA PRAWNA PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA	3
II. ZAŁOŻENIA DO SPRAWOZDANIA	3
III.ORGANY FUNDUSZU I ICH AKTYWNOŚĆ W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM	7
IV.CZĘŚĆ FINANSOWA SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI	10
1. PRZYCHODY FUNDUSZU	10
2. ROZCHODY FUNDUSZU	11
3. SPRAWOZDANIE FINANSOWE	12
V. REALIZACJA ZADAŃ W 2024 ROKU	14
A. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ CZŁOWIEK ..14	
1. WSPARCIE FINANSOWE	14
2. DZIAŁANIA INFORMACYJNO - PROMOCYJNE	15
3. PATRONATY HONOROWE	15
4. PRZEDSIĘWZIĘCIA WŁASNE	16
B. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ BIOSFERA ...18	
C. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ ZAGROŻENIA 23	
D. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ TECHNOLOGIA.....	24
1. OCHRONA POWIETRZA	25
2. OCHRONA WÓD I GOSPODARKA WODNA	27
3. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GOSPODARKA ODPADAMI	29
E. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ SYNERGIA...30	
1. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	30
2. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH	31
F. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE DORADZTWA ENERGETYCZNEGO.45	
VI.ZAKOŃCZENIE	46

I. PODSTAWA PRAWNA PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA

Działalność Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie (zwanego dalej „Funduszem” lub „WFOŚiGW w Lublinie”) opiera się o przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2024 poz. 1530 z późn. zm.), jak również rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1991) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1621). Opracowane przez Zarząd WFOŚiGW w Lublinie „Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2024 rok” składane jest na podstawie art. 400k ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo ochrony środowiska Radzie Nadzorczej WFOŚiGW w Lublinie, która z kolei, w oparciu o art. 400h ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo ochrony środowiska, zatwierdza je w drodze uchwały.

II. ZAŁOŻENIA DO SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2024 rok stanowi podsumowanie działalności Funduszu pod kątem wykonania celów założonych w Planie działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2024 r., zwanego dalej „Planem działalności”.

W okresie sprawozdawczym cele WFOŚiGW w Lublinie zostały założone na poziomie osi priorytetowych. Powyższe rozwiązanie umożliwiło zaplanowanie kompleksowych działań w ramach 5 wzajemnie uzupełniających się priorytetów:

- ✓ CZŁOWIEK,
- ✓ BIOSFERA,
- ✓ ZAGROŻENIA,
- ✓ TECHNOLOGIA,
- ✓ SYNERGIA.

W ramach każdej osi priorytetowej zostały szczegółowo zidentyfikowane kierunki działalności Funduszu. Zakres interwencji określony na poziomie osi priorytetowych nie odwołuje się do dziedzin ochrony środowiska, ale do celów zidentyfikowanych na poziomie osi. Tym samym niniejsze sprawozdanie obejmuje wykonanie kierunków Planu działalności na poziomie osi priorytetowych, w podziale na finansowanie dotacyjne, pożyczkowe oraz przedsięwzięcia współorganizowane i przedsięwzięcia własne, w zależności które z wymienionych form były realizowane w ramach danej osi.

W ramach osi priorytetowej **Człowiek** zaplanowane zostało wsparcie dotacyjne przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej i kultury dbałości o środowisko, w ramach dziedziny Edukacja ekologiczna. Zaplanowano dofinansowanie zadań ukierunkowanych na podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej, upowszechnianie wiedzy, aktywizację społeczną, budowanie społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw proekologicznych społeczeństwa (w tym dzieci i młodzieży) w zakresie, m.in. zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i gospodarki wodnej, przeciwdziałania emisjom, odnawialnych źródeł energii i niskoemisyjnego transportu. Głównym planowanym źródłem finansowania zadań w ramach osi priorytetowej Człowiek były dotacje udzielane w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 1). Zaplanowane zostało uruchomienie naboru w roku 2024 dzięki środkom udostępnionym przez NFOŚiGW, które nie zostały wykorzystane w całości w ramach obowiązującej umowy udostępnienia środków na lata 2022-2025. W związku z planowanym naborem Fundusz zabezpieczył środki finansowe na wniesienie wkładu własnego, którego minimalna wysokość nie była jeszcze zidentyfikowana na etapie sporządzania Planu działalności.

W zależności od dostępności środków finansowych zaplanowane zostało również udzielanie dotacji ze środków własnych na realizację zadań zawierających się w Liście przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w roku 2024.

Ponadto w ramach zadań z zakresu edukacji ekologicznej WFOŚiGW w Lublinie zaplanował:

- realizację ogólnopolskiej kampanii informacyjno-edukacyjnej na obszarze województwa lubelskiego, dotyczącej biogazu/biometanu skierowanej do ogółu społeczeństwa, przedstawicieli samorządów, specjalistycznych grupy zawodowych i społecznych związanych z biogazem/biometanem,
- realizację projektu, pn. „Kampania edukacyjno-informacyjna - Sołtys ambasadorem Czystego Powietrza” skierowanego do potencjalnych beneficjentów Programu Priorytetowego Czyste Powietrze oraz osób lub instytucji, które mogą przyczynić się do lepszego wdrażania Programu, w szczególności sołtysów.

W ramach osi priorytetowej **BIOSFERA** zaplanowano działania z zakresu ochrony przyrody. Główną planowaną formą dofinansowania przedsięwzięć były dotacje. Przewidziana została również możliwość wsparcia pożyczkowego. Kierunki interwencji finansowanych w formie bezzwrotnej zakładały realizację:

- ✓ przedsięwzięć służących zachowaniu różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, roślin, grzybów, w szczególności w parkach narodowych i w innych formach obszarowych ochrony przyrody, a także ochrona pomników indywidualnych form ochrony przyrody oraz obiektów przyrody nieożywionej,
- ✓ przedsięwzięć z zakresu czynnej ochrony zagrożonych i chronionych gatunków,
- ✓ przedsięwzięć związanych z rehabilitacją zwierząt dziko żyjących i wsparciem funkcjonowania ośrodków rehabilitacji zwierząt,
- ✓ przedsięwzięć mających na celu zwalczanie gatunków inwazyjnych,

- ✓ przedsięwzięć mających na celu ograniczenie antropopresji na gatunki i siedliska poprzez optymalne ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo, w szczególności z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi komunikacji i informacji,
- ✓ przedsięwzięć z zakresu przyrodniczej rewaloryzacji i rozwoju terenów zielonych, w szczególności parków i ogrodów zabytkowych, pielęgnacji i leczenia drzewostanu,
- ✓ przedsięwzięć z zakresu monitoringu przyrodniczego.

W ramach osi priorytetowej **ZAGROŻENIA** zaplanowano działania z zakresu zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska. Główną formą dofinansowania przedsięwzięć były dotacje. Przewidziana została również możliwość wsparcia pożyczkowego.

Kierunki interwencji finansowanych w formie bezzwrotnej zakładały realizację przedsięwzięć z zakresu zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska, w tym poważnym awariom i likwidacji ich skutków, w szczególności wsparcie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych oraz innych służb realizujących zadania w zakresie ochrony środowiska, w szczególności ochrony przeciwpożarowej w lasach.

W ramach wsparcia pożyczkowego przewidziana była możliwość dofinansowania wszelkich zadań mieszczących się w zakresie przedsięwzięć priorytetowych.

W ramach osi priorytetowej **TECHNOLOGIA** zaplanowano szereg działań ukierunkowanych na propagowanie i wykorzystanie nowych technologii w obszarze ochrony środowiska. Planowane kierunki interwencji finansowanych w formie bezzwrotnej zakładały realizację:

- ✓ przedsięwzięć komplementarnych i wspierających realizację Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” ukierunkowanych na ograniczenie lub uniknięcie emisji powierzchniowej, w tym przedsięwzięć prowadzących do zwiększenia udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych lub ograniczenia energochłonności w przemyśle, w gospodarstwach domowych i sektorze publicznym, w szczególności w budownictwie,
- ✓ przedsięwzięć ukierunkowanych na ograniczenie lub uniknięcie emisji liniowej, w szczególności w rozwój transportu bezemisyjnego i niskoemisyjnego,
- ✓ przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami, w tym usuwaniem i unieszkodliwianiem odpadów, powstałych w szczególności w wyniku poważnych awarii, żywiołów, konfliktu zbrojnego, działań wojennych lub kryzysu humanitarnego.

W ramach wsparcia pożyczkowego przewidziana była możliwość dofinansowania wszelkich zadań mieszczących się w zakresie przedsięwzięć priorytetowych.

Głównym celem osi priorytetowej **SYNERGIA** było skuteczne wdrażanie rządowych programów priorytetowych realizowanych wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanym dalej „NFOŚiGW”. Kierunki interwencji finansowanych zakładały realizację:

- ✓ Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”,
- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” Część 1,
- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” Część 2,
- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” Część 1) Przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, zgodnie z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” Część 2) Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych,
- ✓ Programu priorytetowego „Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona ziemi Usuwanie wyrobów zawierających kreozot - pilotaż”,
- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”,
- ✓ Programu priorytetowego „Moja Woda”,
- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”,
- ✓ Programu priorytetowego „SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”,
- ✓ Programu priorytetowego „Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”,
- ✓ Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 1),
- ✓ Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 2) Fundusz Ekologii,
- ✓ Programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”.

ponadto w ramach osi priorytetowej SYNERGIA zaplanowano:

- ✓ wsparcie przedsięwzięć innych instytucji publicznych, w szczególności w ramach środków finansowych przekazywanych w ramach procedury rozpatrywania wniosków o przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- ✓ finansowanie programów ochrony środowiska,
- ✓ wsparcie innych działań służących celom środowiskowym, mieszczących się w zakresie przedsięwzięć priorytetowych,
- ✓ udział w organizacji konferencji i seminariów naukowych,
- ✓ upowszechnienie wiedzy o możliwościach finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej poprzez udział w organizacji szkoleń, akcji informacyjnych i promocyjnych, konferencji i seminariów,
- ✓ wsparcie pożyczkowe przedsięwzięć podejmowanych w realizacji programów rządowych i regionalnej polityki ochrony środowiska.

III. ORGANY FUNDUSZU I ICH AKTYWNOŚĆ W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

RADA NADZORCZA

W 2024 r. Rada Nadzorcza pracowała w 5-osobowym składzie.

W terminie od dnia 1 stycznia do dnia 7 stycznia 2024 r., w skład Rady Nadzorczej wchodził:

1. Marcin Wojciechowski	–	Przewodniczący Rady Nadzorczej – przedstawiciel Ministra Klimatu i Środowiska,
2. Jerzy Sz waj	–	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Sejmik Województwa Lubelskiego,
3. Stanisław Majdański	–	Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Zarząd NFOŚiGW,
4. Jakub Banaszek	–	Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Ministra Klimatu i Środowiska spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych,
5. Leszek Żelazny	–	Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Wojewodę Lubelskiego.

W 2024 roku Minister Klimatu i Środowiska czterokrotnie zmieniła decyzję z dnia 8 czerwca 2020 r. w sprawie powołania członków Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie:

- Decyzją z dnia 8 stycznia 2024 r., z dniem 8 stycznia 2024 r., na stanowisko Przewodniczącego Rady Nadzorczej, powołany został Pan Piotr Bogusz;
- Decyzją z dnia 14 stycznia 2024 r., z dniem 15 lutego 2024 r., na członka Rady Nadzorczej powołany został Pan Michał Marciniak;
- Decyzją z dnia 14 lutego 2024 r., z dniem 15 lutego 2024 r., na członka Rady Nadzorczej powołany został Pan Lucjan Orgasiński;
- Decyzją z dnia 19 lutego 2024 r., z dniem 20 lutego 2024 r., na członka Rady Nadzorczej powołana została Pani Anna Glijer.

Po dokonanych przedmiotowych zmianach, Rada Nadzorcza obradowała w następującym składzie:

1. Piotr Bogusz	–	Przewodniczący Rady Nadzorczej – przedstawiciel Ministra Klimatu i Środowiska,
2. Jerzy Sz waj	–	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Sejmik Województwa Lubelskiego,

3. Lucjan Orgasiński	–	Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Zarząd NFOŚiGW,
4. Michał Marciniak	–	Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Ministra Klimatu i Środowiska spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych,
5. Anna Glijer	–	Członkini Rady Nadzorczej – wyznaczona przez Wojewodę Lubelskiego.

W 2024 r. Rada Nadzorcza podjęła łącznie 56 uchwał, w tym 16 uchwał w sprawie udzielenia pożyczek i 5 uchwał dotyczących udzielenia dotacji. Podjęte uchwały dotyczyły pożyczek i dotacji, których przyznanie leżało w kompetencjach ustawowych Rady Nadzorczej, a których wartość jednostkowa przekraczała kwotę 139.224,50 zł, tj. 0,5% przychodów uzyskanych przez Fundusz w roku poprzednim.

Pozostałe podjęte uchwały związane były z organizacją i funkcjonowaniem Funduszu. Spośród uchwał Rady Nadzorczej mających istotne znaczenie w tym zakresie warto wymienić uchwały w sprawie:

- ✓ przystąpienia do Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027,
- ✓ zatwierdzenia „Sprawozdania finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2023 r.”,
- ✓ zatwierdzenia „Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2023 r.”,
- ✓ zatwierdzenia „Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w roku 2025”,
- ✓ korekt „Rocznego planu finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2024” oraz „Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na 2024 rok”,
- ✓ zatwierdzenia zmian warunków finansowania w ramach realizowanych wspólnie z NFOŚiGW programów priorytetowych tj.: „Czyste Powietrze”, „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych”, „Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej” „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”,
- ✓ zatwierdzenia „Rocznego planu finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2025” oraz „Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2025”,
- ✓ uchwalenia „Strategii działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na lata 2025-2028”.

Ponadto Rada Nadzorcza na bieżąco kontrolowała i wspomagała prace Zarządu, analizowała stan realizacji planu działalności Funduszu w 2024 r. oraz dokonywała bieżącej

analizy działalności w zakresie udzielonej pomocy, zapoznając się z informacjami o podjętych decyzjach.

ZARZĄD

W terminie od dnia 1 stycznia do dnia 11 marca 2024 r., w skład Zarządu wchodziły:

1. Agnieszka Kruk	–	Prezes Zarządu,
2. Anna Pokwapisz	–	Z-ca Prezesa Zarządu.

Po podjęciu w dniu 12 marca 2024 r. przez Zarząd Województwa Lubelskiego uchwał o odwołaniu Prezes Zarządu i Zastępczyni Prezes Zarządu oraz o powołaniu Prezesa Zarządu i Zastępcy Prezesa Zarządu, w skład Zarządu WFOŚiGW w Lublinie wchodził:

1. Stanisław Mazur	–	Prezes Zarządu,
2. Andrzej Kloc	–	Z-ca Prezesa Zarządu.

Zarząd Funduszu w 2024 r. podjął łącznie 974 uchwały. Wśród szczególnie istotnych uchwał podjętych przez Zarząd należy wymienić:

- ✓ uchwały w zakresie realizacji zadań Funduszu związanych z wdrażaniem realizowanych wspólnie z NFOŚiGW programów priorytetowych,
- ✓ uchwały zatwierdzające listy zadań przewidzianych do dofinansowania w formie pożyczek i dotacji,
- ✓ uchwały w sprawie udzielenia dotacji oraz pożyczek,
- ✓ uchwały kierujące na posiedzenie Rady Nadzorczej wnioski o udzielenie pożyczek i dotacji,
- ✓ uchwały w sprawie przekazania środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym,
- ✓ uchwały kierujące na Radę Nadzorczą Sprawozdanie z działalności oraz Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2023 r.,
- ✓ uchwały kierujące na Radę Nadzorczą Plan działalności oraz Roczny plan finansowy Funduszu na 2025 r.,
- ✓ uchwałę w sprawie zatwierdzenia projektu „Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w roku 2025”,
- ✓ uchwały zatwierdzające regulaminy naborów wniosków o dofinansowanie ogłaszanych przez Fundusz.

Członkowie Zarządu uczestniczyli w naradach, spotkaniach i wideokonferencjach m.in. z przedstawicielami Ministerstwa Klimatu i Środowiska, NFOŚiGW, a także w naradach prezesów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W szerokim zakresie realizowana była współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego województwa

lubelskiego, Państwową Strażą Pożarną i Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz instytucjami ochrony przyrody, nauki, edukacji ekologicznej i kultury.

IV. CZĘŚĆ FINANSOWA SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI

1. PRZYCHODY FUNDUSZU

Podstawę gospodarki finansowej Funduszu w 2024 roku stanowią: roczny plan finansowy oraz plan działalności, uchwalone przez Radę Nadzorczą w listopadzie 2023 roku, korygowane następnie w maju, październiku i listopadzie 2024 r.

Przewidywał on przychody łącznie ze spłatą rat pożyczek na poziomie 207.572.000 zł. Faktyczne wykonanie wyniosło 100.602.970 zł i było niższe od planowanego o 106.969.030 zł (51,5%) (tab. 1).

Plan przychodów w 2024 roku został przekroczony w następujących pozycjach: wpływy z tytułu opłat i kar o 274.550 zł (2,6%) spłaty rat kapitałowych pożyczek o 813.702 zł (2,2%), przychody z oprocentowania pożyczek o 305.696 zł (6,8%), przychody z nadwyżek gmin oraz kar z WIOŚ o 420.800 zł (69,1%), przychody z tytułu oprocentowania depozytów i rachunków bankowych o 534.036 zł (13,7%), pozostałe przychody o 1.467.645 zł (32,4%). W 2024 roku Fundusz uzyskał także przychody z NFOŚiGW z przeznaczeniem na pokrycie kosztów obsługi zadań ponoszonych przez Fundusz, związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. Uzyskane przychody w tym zakresie wyniosły 5.271.851 zł. Ponadto, otrzymano środki z Unii Europejskiej na realizację projektu „Program priorytetowy „Czyste Powietrze” realizowany w województwie lubelskim” w ramach działania FENX.01.01 Efektywność energetyczna priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

W 2024 roku zaplanowano przychody na kwotę 146.592.000 zł, które zostały wykonane w wysokości 35.806.541 zł (24,4%).

Tab. 1. Szczegółowa struktura przychodów i wpływów w 2024 r. (w zł i %).

Wyszczególnienie	Plan 2024	Wykonanie 2024	% 3:2
1	2	3	4
Wpływy z tytułu opłat i kar	10 620 000	10 894 550	102,6
Spłaty rat pożyczek	36 818 000	37 631 702	102,2
Przychody z oprocentowania pożyczek	4 500 000	4 805 696	106,8
Wpływy z nadwyżek dochodów gmin z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz kary z ustawy o czystości w gminach	609 000	1 029 800	169,1

Przychody z oprocentowania depozytów i rachunków bankowych	3 900 000	4 434 036	113,7
Środki otrzymane z Unii Europejskiej	146 592 000	35 806 541	24,4
Pozostałe przychody	4 533 000	6 000 645	132,4
Razem	207 572 000	100 602 970	48,5

Największy udział w przychodach Funduszu w 2024 r. stanowiły wpływy z tytułu spłaty rat kapitałowych pożyczek oraz środki otrzymane z Unii Europejskiej Grant Feniks na pokrycie kosztów kwalifikowanych dotacji. Kolejne pozycje to wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska, pozostałe przychody, przychody z oprocentowania pożyczek oraz przychody z depozytów i rachunków w banku. Udział wpływów z nadwyżek dochodów gmin z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz kary z ustawy o czystości w gminach jest marginalny. Nadwyżkę przekazały Gminy: Kraśnik i Skierbieszów.

2. ROZCHODY FUNDUSZU

W 2024 roku Wojewódzki Fundusz zrealizował rozchody i koszty w kwocie 98.430.716 zł (tab. 2). W stosunku do wartości planowanych wykonanie rozchodów było niższe o 184.720.284 zł (65,2%). Na ten spadek największy wpływ miało niższe wykonanie: wypłaconych dotacji o 113.486.914 zł (75,1%), wypłat pożyczek o 64.751.396 zł (64,8%), kosztów utrzymania biura o 4.915.140 zł (17,1%), wydatków inwestycyjnych o 183.216 zł (40,4%). Koszty finansowe za 2024 rok wyniosły 168.912 zł. Kwota ta obejmowała przede wszystkim koszty odsetek od pożyczki Nr 1300/2020/Wn3/UR-wf/p zaciągniętej w NFOŚiGW w Warszawie, odpis aktualizujący wartość należności z tytułu udzielonej pożyczki (tzw. pożyczka trudno ściągalna). Pozostałe koszty operacyjne na koniec 2024 roku wyniosły 56.297 zł. Środki przekazane państwowym jednostkom budżetowym wyniosły 1.036.045 zł.

Tab. 2. Szczegółowa struktura rozchodów w 2024 r. na tle planu na rok 2024 (w zł i %).

ROZCHODY	Plan 2024	Wykonanie 2024	% (3/2)
1	2	3	4
Ogółem	283 151 000	98 430 716	34,8
Wypłacone dotacje	151 086 000	37 599 086	24,9
Wypłacone pożyczki	100 000 000	35 248 604	35,2
Umorzenia pożyczek	169 000	169 128	100,1

Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej	0	0	X
Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	1 500 000	1 036 045	69,1
Koszty utrzymania organów i biura	28 797 000	23 881 860	82,9
Pozostałe koszty i wydatki	1 145 000	225 209	19,7
Wydatki inwestycyjne	454 000	270 784	59,6

W strukturze rozchodów Funduszu największy udział w 2024 r., stanowiły wypłaty dotacji. Ich udział w rozchodach 2024 r. ogółem wyniósł 38,2%. Koszty funkcjonowania WFOŚiGW w Lublinie to 24,3% ogółu rozchodów w 2024 r. Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa stanowią 1,1%. Pozostałe koszty i wydatki w strukturze 2024 r. wyniosły 0,2%, natomiast wydatki inwestycyjne 0,3% rozchodów.

3. SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Fundusz gospodarował środkami finansowymi zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów ustawy o rachunkowości i Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Fundusz prowadzi księgi rachunkowe w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości. Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2024 rok zostało poddane badaniu przez firmę Biuro Audytorskie Wojciech Sadowski w Lublinie. Sprawozdanie uzyskało pozytywną opinię biegłego rewidenta. Bilans oraz rachunek zysków i strat przedstawiają poniższe tabele.

1. BILANS

Suma bilansowa na koniec 2024 roku wyniosła 425.765.111 zł i jest wyższa w stosunku do poprzedniego roku o ponad 132.268.750 zł. Po stronie aktywów spadek zanotowały aktywa trwałe o kwotę 12.852 zł., a wzrost aktywa obrotowe o 136.973.837 zł.

Po stronie pasywów zanotowano wzrost kapitału (funduszu) własnego w kwocie 59.940 zł odpowiadający odnotowanemu wynikowi finansowemu.

Majątek Funduszu jest finansowany w 56% przez fundusze własne oraz w 44% przez zobowiązania. Na koniec 2024 r. stan funduszu własnego wynosił 238.820.271 zł.

Lp.	Wyszczególnienie	Za rok 2023	Za rok 2024
I.	AKTYWA, z tego:	293 496 361	425 765 111

1.	Wartości niematerialne i prawne	41 016	52 651
2.	Rzeczowe aktywa trwałe	1 048 745	1 035 893
3.	Należności długoterminowe	137 661 930	132 825 285
4.	Inwestycje długoterminowe	566 030	698 805
5.	Należności krótkoterminowe	37 338 514	37 624 677
6.	Inwestycje krótkoterminowe	116 825 687	215 637 493
7.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	14 439	37 890 307
II.	PASYWA, z tego:	293 496 361	425 765 111
1.	Kapitał (fundusz) własny, z tego	238 760 331	238 820 271
1.1	Kapitał (fundusz) podstawowy	235 101 509	235 101 509
2.	Zobowiązania długoterminowe	22 732 501	19 518 218
3.	Zobowiązania krótkoterminowe	32 003 529	28 505 650
4.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0	138 920 972

2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

W roku 2024 statutowe przychody Funduszu, uzyskiwane na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska, wyniosły 11.924.350 zł i były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim o 936.383 zł.

Wydatki bezzwrotne zrealizowane przez Fundusz w 2024 roku, związane z dofinansowaniem ochrony środowiska i gospodarki wodnej, stanowiące koszt w rozumieniu rachunku wyników, wyniosły 38.804.259 zł. W tej kwocie mieszczą się udzielone dotacje, umorzenia udzielonych pożyczek. Poziom finansowania bezzwrotnego był wyższy o 33.212.616 zł od zrealizowanego w roku 2023.

W okresie sprawozdawczym koszty działalności organów i biura Funduszu wyniosły 23.881.860 zł co oznacza 19,5% wzrostu w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost kosztów był związany z obsługą programów wspólnych realizowanych z NFOŚiGW np. Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, ponadto w związku ze wzrostem cen towarów. Zarząd Funduszu przykładał dużą wagę do efektywności wykorzystania posiadanych zasobów, uzasadnienia i celowości ponoszonych kosztów działalności. W szczególności temu celowi służą procedury udzielania zamówień publicznych i kontroli zarządczej. Wzrost przychodów w porównaniu do roku poprzedniego o 35.126.368 zł spowodował wygenerowanie zysku netto w wysokości 59.940 zł. Zarząd Funduszu zwrócił się do Rady Nadzorczej o przeznaczenie zysku w wysokości 59.940 zł na kapitał rezerwowy.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT za okres od dnia 01.01.2024 r. do dnia 31.12.2024 r.

Treść				rok poprzedni	rok bieżący	% (3/2)
1				2	3	4
A	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi			11 481 291	47 730 891	415,7
	I		Opłaty i kary ekologiczne	10 987 967	11 924 350	108,5
	II		Pozostałe przychody	493 324	35 806 541	7258,2
B	Koszty działalności operacyjnej			25 572 318	62 686 119	245,1
	I		Wydatki związane z finansowaniem ochrony środowiska	5 591 643	38 804 259	694,0
		1	Dotacje oraz dopłaty do oprocentowania kredytów	5 490 987	38 635 131	703,6
		2	Umorzenia ustawowe pożyczek	100 656	169 128	168,0
		3	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	0	0	0,0
	II		Koszty funkcjonowania organów i biura	19 980 675	23 881 860	119,5
C	Zysk (strata) ze sprzedaży (A - B)			-14 091 027	-14 955 228	106,1
D	Pozostałe przychody operacyjne			6 731 418	5 867 444	87,2
E	Pozostałe koszty operacyjne			48 408	56 298	116,3
F	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+D-E)			-7 408 017	-9 144 082	123,4
G	Przychody finansowe			9 632 191	9 372 933	97,3
H	Koszty finansowe			272 079	168 911	62,1
I	Zysk (strata) brutto (F+G-H)			1 952 095	59 940	3,1
J	Podatek dochodowy			0	0	X
K	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)			0	0	X
L	Zysk (strata) netto (I-J-K)			1 952 095	59 940	3,1

V. REALIZACJA ZADAŃ W 2024 ROKU

A. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ CZŁOWIEK

Działalność WFOŚiGW w Lublinie w obszarze osi priorytetowej CZŁOWIEK objęła finansowanie zadań zawierających się w dziedzinie Edukacja ekologiczna. Działania związane z edukacją ekologiczną wspierane były wyłącznie w formie dotacji.

1. WSPARCIE FINANSOWE

Działalność WFOŚiGW w Lublinie w obszarze osi priorytetowej CZŁOWIEK objęła finansowanie dotacyjne zadań w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji

Ekologicznej – Część 1). Dzięki środkom udostępnionym przez NFOŚiGW w 2024 r. został uruchomiony i rozstrzygnięty nabór na zadania dotacyjne z zakresu edukacji ekologicznej. Szczegółowy opis realizacji Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej w okresie sprawozdawczym zawiera się w opisie obszaru osi priorytetowej SYNERGIA. Środki własne WFOŚiGW w Lublinie w ramach osi priorytetowej CZŁOWIEK w 2024 r. zostały przeznaczone wyłącznie na realizację Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej.

2. DZIAŁANIA INFORMACYJNO - PROMOCYJNE

W ramach realizacji Planu działalności w okresie sprawozdawczym Fundusz wspierał wydarzenia mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej oraz przybliżenie zasad zrównoważonego rozwoju mieszkańcom województwa lubelskiego. Współpraca z mediami, organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządu terytorialnego, uniwersytetami oraz jednostkami naukowobadawczymi polegała na współorganizacji konkursów, konferencji oraz innych inicjatyw. Przedstawiciele Zarządu aktywnie reprezentowali Fundusz podczas wydarzeń przybliżając uczestnikom działalność Funduszu oraz informowali o roli i znaczeniu Funduszu w systemie finansowania ochrony środowiska.

W okresie objętym sprawozdaniem Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie prowadził działania informacyjno-promocyjne na stronie internetowej oraz mediach społecznościowych informujące o programach realizowanych przez WFOŚiGW. Miały one na celu budowanie świadomości i wiedzy oraz motywowanie do aktywności dla poprawy jakości powietrza wśród potencjalnych beneficjentów, w szczególności zachęcanie do przeprowadzenia termomodernizacji z wymianą źródła ciepła na terenie województwa lubelskiego.

3. PATRONATY HONOROWE

Od 2024 roku Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie obejmuje Patronatem Honorowym przedsięwzięcia o tematyce związanej z działalnością Funduszu na wniosek ich organizatorów. Patronat jest wyróżnieniem honorowym, podkreślającym szczególny charakter przedsięwzięcia.

Lista przedsięwzięć objętych patronatem w 2024 r.:

- **VI Wojewódzkie Lubelskie Święto Miodu** – Wojewódzki Związek Pszczelarzy – sierpień 2024
- **Rolnik Roku 2024** – Dziennik Wschodni – październik 2024.
- **Rzemieślnicza produkcja żywności i kosmetyków w oparciu o naukę i praktykę - II edycja** – Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie – listopad 2024.
- **Edukacja i szkolnictwo zawodowe, a otoczenie społeczno-gospodarcze w aspekcie ochrony środowiska i zmian klimatycznych** – Kurier Lubelski – grudzień 2024.
- **V Turniej Piłki Siatkowej Pracowników Oświaty Szkół Rolniczych Prowadzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi** - Zespół Szkół Rolniczych w Potoczku – grudzień 2024.

4. PRZEDSIĘWZIĘCIA WŁASNE

Kampania edukacyjno-informacyjna w tematyce biogazu/biometanu w Polsce

Inicjatywa jest realizowana przy współpracy Instytutu Ochrony Środowiska-Państwowego Instytutu Badawczego, który pełni funkcję Lidera oraz WFOŚiGW w Lublinie i WFOŚiGW w Białymstoku jako Partnerów projektu. Projekt jest współfinansowany ze środków krajowych NFOŚiGW na podstawie umowy o dofinansowanie nr 139/2023/Wn50/EE-ku/D z późn. zm., zawartej pomiędzy NFOŚiGW a IOS-PIB, w dniu 3 marca 2023 r. w ramach *Programu Priorytetowego "Edukacja ekologiczna" Część 1) Edukacja ekologiczna na lata 2021-2025*, oraz ze środków podmiotów realizujących przedsięwzięcie. Kwota dofinansowania w ramach umowy wynosi **2.025.208 zł**, z czego kwota przypadająca na WFOŚiGW w Lublinie wynosi **571.356 zł**.

Celem przedsięwzięcia jest podniesienie poziomu świadomości społecznej w temacie powstawania i wykorzystania biogazu jako odnawialnego źródła energii, w szczególności wśród grup mających wpływ na realizację polityk energetycznej i klimatycznej oraz edukację i kształcenie kadr administracji publicznej nt. korzyści społecznych, środowiskowych i gospodarczych płynących z wykorzystania biogazu/biometanu jako surowca energetycznego. Kampania przewiduje realizację działań edukacyjnych i promocyjnych w mediach tradycyjnych, w Internecie, organizację szkoleń powiatowych dla interesariuszy, szkolenia dla doradców WFOŚiGW, konsultacje dla pracowników samorządowych, wizyty studyjne w biogazowniach, organizację konferencji, festiwali, powstanie wydawnictw drukowanych oraz szereg opracowań eksperckich dostępnych na portalu pełniącym funkcję bazy wiedzy.

W oparciu o umowę o dofinansowanie, w dniu 5 czerwca 2023 r., Lider projektu zawarł Porozumienie z Partnerami, w tym z WFOŚiGW w Lublinie, które określa podział zadań oraz zasady współpracy.

W 2024 roku WFOŚiGW w Lublinie zrealizował następujące zadania przewidziane w ramach przedsięwzięcia:

- ✓ organizacja 25 szkoleń w miastach powiatowych województwa lubelskiego,
- ✓ organizacja 4 warsztatów dla pracowników samorządowych,
- ✓ organizacja 5 wizyt studyjnych w biogazowniach na terenie województwa lubelskiego,
- ✓ organizacja 3 szkoleń dla doradców WFOŚiGW w Lublinie,
- ✓ przygotowanie 2 aranżacji telewizyjnych w TVP Lublin pn. "Biogazownie w Polsce" oraz pn. "Biogaz i biometan",
- ✓ publikacja 5 artykułów prasowych o tematyce biogazu/biometanu w Polsce.

Efekty rzeczowe i ekologiczne osiągnięte w okresie sprawozdawczym w wyniku realizacji projektu pn.: „Kampania edukacyjno-informacyjna w tematyce biogazu/biometanu w Polsce” (Dziedzina: Edukacja ekologiczna)

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba szkoleń powiatowych	szt.	25

Liczba osób przeszkolonych w ramach szkoleń powiatowych	os.	837
Liczba warsztatów dla pracowników samorządowych	szt.	4
Liczba osób przeszkolonych w ramach warsztatów dla pracowników samorządowych	os.	40
Liczba wizyt studyjnych w biogazowniach	szt.	5
Liczba osób uczestniczących w wizytach studyjnych w biogazowniach	os.	50
Liczba szkoleń dla doradców	szt.	3
Liczba przeszkolonych doradców	os.	30
Liczba aranżacji telewizyjnych w TVP Lublin	szt.	2
Liczba odbiorców aranżacji telewizyjnych w TVP Lublin	os.	67.490
Liczba publikacji prasowych o tematyce biogazu/biometanu w Polsce	szt.	5
Liczba odbiorców artykułów prasowych o tematyce biogazu/biometanu w Polsce	os.	8 436
Łączny zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych	os.	76.883
Łączny zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjnych bezpośrednich	os.	957

Kampania edukacyjno-informacyjna - Soltys ambasadorem Czystego Powietrza

W 2024 r. WFOŚiGW w Lublinie był Liderem przedsięwzięcia pn. „Ogólnopolska kampania edukacyjno-informacyjna dotycząca Programu Priorytetowego Czyste Powietrze”. Kampania była realizowana przez pięć wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, jako Partnerów przedsięwzięcia, tj.: WFOŚiGW w Lublinie, WFOŚiGW w Warszawie, WFOŚiGW Białymstoku, WFOŚiGW Rzeszowie i WFOŚiGW Kielcach.

Grupą docelową kampanii byli właściciele i współwłaściciele jednorodzinnych budynków mieszkalnych kwalifikujących się do dofinansowania w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze, do których część działań kierowana jest za pośrednictwem soltysów, którzy jako liderzy swoich społeczności lokalnych, doskonale znają mieszkańców, cieszą się ich zaufaniem i mogą znacząco wspomóc działania propagujące Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”.

Celem głównym Przedsięwzięcia jest podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju oraz podnoszenie kwalifikacji grup zawodowych mających największy wpływ na realizację polityk: ekologicznej, energetycznej i klimatycznej państwa.

Przedsięwzięcie było realizowane z udziałem środków NFOŚiGW (intensywność dofinansowania wynosiła 90%). Na podstawie umowy nr 1673/2023/Wn50/EE-ee-cp/D zawartej pomiędzy NFOŚiGW a WFOŚiGW w Lublinie w dniu 29 listopada 2023 r., wysokość dofinansowania NFOŚiGW wyniosła **1.261.226 zł.**, natomiast termin osiągnięcia efektu

ekologicznego został oznaczony na dzień 31 grudnia 2024 r. Efekt ekologiczny został zrealizowany w dniu 18 listopada 2024 r.

Efekty rzeczowe i ekologiczne osiągnięte w okresie sprawozdawczym w wyniku realizacji projektu pn.: „Kampania edukacyjno-informacyjna - Sołtys ambasadorem Czystego Powietrza” (Dziedzina: Edukacja ekologiczna)

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba wykonanych wydawnictw drukowanych (nakład)	szt.	5.000
Liczba zorganizowanych konferencji/seminariów/warsztatów	szt.	27
Liczba zorganizowanych imprez/festiwali	szt.	5
Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych i promocyjnych w mediach tradycyjnych	szt.	41
Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych i promocyjnych w internecie	szt.	6
Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjnych bezpośrednich	os.	10.060
Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych	os.	4.965.775

B. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ BIOSFERA

Działalność WFOŚiGW w Lublinie w obszarze osi priorytetowej BIOSFERA objęła finansowanie zadań zawierających się w Dziedzinie Ochrona przyrody. Działania związane z ochroną przyrody wspierane były zarówno w formie dotacji, jak i pożyczek.

W okresie sprawozdawczym w obszarze ochrony przyrody zawarto 27 umów, w tym: 22 umowy dotacji na kwotę **477.718 zł**, 4 umowy przekazania środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym na kwotę **186.256 zł** oraz 1 umowę pożyczki na kwotę **41.830 zł**.

W ramach wydatkowanej w 2024 r. kwoty w łącznej wysokości **651.632 zł** dofinansowano następujące działania:

Przedsięwzięcia służące zachowaniu różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, roślin, grzybów, w szczególności w parkach narodowych i innych formach obszarowych ochrony przyrody, a także ochrona pomników przyrody oraz obiektów przyrody nieożywionej. Czynna ochrona zagrożonych i chronionych gatunków roślin i zwierząt.

W 2024 r. na zadania związane z zachowaniem różnorodności biologicznej oraz czynną ochroną gatunków i siedlisk przyrodniczych Fundusz przeznaczył największą pulę środków - **319.416 zł**. W celu realizacji niniejszego kierunku działalności w okresie sprawozdawczym zawarto 9 umów dotacji z następującymi Beneficjentami:

- ✓ Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Lublinie,
- ✓ Poleskim Parkiem Narodowym,
- ✓ Uniwersytecie Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie,
- ✓ Fundacją Ptasie Horyzonty,
- ✓ Towarzystwem Przyrodniczym „Bocian”,
- ✓ Zamojskim Towarzystwem Przyrodniczym.

Dofinansowane projekty służyły utrzymaniu procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów. Zapewniły właściwy stan ochrony następujących gatunków zwierząt: żółw błotny, rycyk, kulik wielki, bocian biały, błotniak łąkowy, rybitwa czarna, rybitwa białowąsa, oraz roślin: dziurawiec wytworny, oman wąskolistny, pajęcznica gałęzista, ożota zwyczajna, wisienka karłowata, przytulia właściwa, konieczyna pagórkowa, głowienka wielkokwiatowa, aster gawędka, miłek wiosenny, kosaciec bezlistny, turzycza niska, ożanka właściwa, szalwia łąkowa, dzwonek syberyjski, driakiew żółta, krwiściąg mniejszy, przytulia biała, miłek wiosenny, dziewięciśń popłocholistny, dziewięciśń bezłodygowy.

Wśród projektów spełniających ww. cele wymienić należy:

- ✓ „Czynną ochronę wybranych siedlisk i gatunków na terenie województwa lubelskiego w roku 2024” realizowaną przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

W ramach realizacji pierwszej części zadania pt. „Ochrona czynna rezerwatów przyrody zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego”, zostały przeprowadzone zabiegi ochrony czynnej muraw kserotermicznych w rezerwacie przyrody „Podzamcze” oraz rezerwach „Skarpa Dobrska” i „Mięćmierz”, chronionych w ramach obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045 oraz rezerwacie „Stawska Góra”, położonego w granicach obszaru Natura 2000 Stawska Góra PLH060018. Zabiegi ochronne realizowane w rezerwach przyrody polegały na wycince roślinności drzewiastej i krzewiastej, przede wszystkim: robinii akacjowej, tarniny, derenia świdwy, ligustru pospolitego, bzu czarnego, leszczyny, klonu zwyczajnego na obszarze muraw kserotermicznych. Przeprowadzenie zabiegów ochrony czynnej muraw kserotermicznych przyczyniło się do zahamowania procesu sukcesji, w wyniku której murawy kserotermiczne tracą swój otwarty charakter, zmniejsza się ich powierzchnia i stopniowo pogarszają się warunki siedliskowe cennych gatunków roślin. Efektem ekologicznym wykonania prac jest poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego murawy kserotermicznej na powierzchni 10 ha. Jednocześnie pozytywne efekty działań ochronnych w obrębie fitocenoz skutkowały będą korzystnymi zmianami w obrębie zoocenoz pozostających w bezpośrednim związku ze zbiorowiskami kserotermicznymi. W ramach podzadania „Oznakowanie granic rezerwatów przyrody na terenie województwa lubelskiego” wykonano i zamontowano 8 sztuk tablic w 6 rezerwach przyrody położonych w rejonie województwa. Zadanie pt. „Czynna ochrona bociana białego w województwie lubelskim” polegało na odtworzeniu 20 istniejących gniazd

bociana białego na terenie województwa lubelskiego. Prace realizowane w roku 2024 polegały przede wszystkim na podcinaniu gałęzi drzew utrudniających dolet ptaków do gniazd oraz zrzucaniu nadmiaru materiału gniazdowego.

✓ „Czynną ochronę żółwia błotnego w Poleskim Parku Narodowym“.

W ramach projektu przeprowadzono obserwację żółwi błotnych w okresie składania jaj oraz inwentaryzację złóż jaj. W efekcie powyższych prac zinwentaryzowano 369 złóż lęgowych jaj żółwi. Zagrożone złoża zostały zabezpieczone siatkami. W sezonie wegetacyjnym następuje zarastanie miejsc lęgowych żółwia błotnego, co prowadzi do niekorzystnej zmiany warunków świetlnych i termicznych. Skutkiem tych zmian jest zmniejszanie się obszarów, które mogą być wykorzystane przez żółwie jako lęgowiska. W związku z powyższym, w ramach projektu kontynuowano zabiegi wspomagające w postaci wykaszania i odkrzaczania, a również zabiegi częściowej mineralizacji gleby na lęgowiskach. W celu prawidłowego rozwoju młodych żółwi w Ośrodku Ochrony Żółwia Błotnego zamontowano 12 szt. nowych żarówek emitujących promieniowanie UV-B zbliżone do naturalnego światła dziennego. Dla młodych żółwi przebywających w ośrodku zakupiony został pokarm. W Ośrodku Ochrony Żółwia Błotnego przebywało w okresie sprawozdawczym 1500 młodych żółwi a 1500 żółwi zostało wypuszczonych na wolność.

✓ „Ochronę skrajnie zagrożonych gatunków żmijowca czerwonego *Echium russicum* i pierwiosnki bezłodygowej *Primula vulgaris* we florze Lubelszczyzny i Polski” realizowaną przez Ogród Botaniczny Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

W wyniku realizacji projektu poprawiono warunki siedliskowe i wzmocniono jedyną w Polsce populację pierwiosnki bezłodygowej. Wiosną, na powierzchni 0,2 ara usunięto podrost czeremchy amerykańskiej w celu przygotowania siedliska i poprawy warunków świetlnych. Na przygotowanym stanowisku zlokalizowanym w oddziale leśnictwa Milejów, Nadleśnictwo Świdnik wysadzono sadzonki *Primula vulgaris* z uprawy *ex situ* w Ogrodzie Botanicznym UMCS. Jesienią zaobserwowano 16 osobników pierwiosnka bezłodygowego pochodzących z tegorocznych nasadzeń. W wyniku wykonania zabiegów ochrony czynnej liczebność populacji *Primula vulgaris* zwiększyła z 3 do 19 osobników.

Projekt służył również czynnej ochronie *in situ* wpływającej na poprawę kondycji ocalałych jeszcze na stanowiskach naturalnych osobników żmijowca czerwonego *Echium russicum*. Przeprowadzono badania genetyczne umożliwiające właściwy wybór materiału roślinnego na potrzeby wzmacniania polskich populacji tego gatunku, pozyskanie odpowiedniego materiału (nasion lub sadzonek) i namnożenie go w Ogrodzie Botanicznym UMCS na potrzeby restytucji na stanowiska naturalne.

Przedsięwzięcia związane z rehabilitacją zwierząt dziko żyjących i wsparciem funkcjonowania ośrodków rehabilitacji zwierząt

W ramach powyższego kierunku działalności, WFOŚiGW w Lublinie zawarł 3 umowy dotacji, wydając łączną kwotę **107.874 zł** na następujące zadania:

- ✓ „Prowadzenie Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt dziko żyjących w Poleskim Parku Narodowym”,
- ✓ „Pomoc ptakom z gatunku Bocian biały *Ciconia ciconia*” realizowana przez Stowarzyszenie „Szansa dla bociana” w Kozubszczyźnie,
- ✓ „Funkcjonowanie Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt w Skrzynicach Drugich” prowadzonego przez Stowarzyszenie Leśne Przytulisko.

Przedsięwzięcia mające na celu zwalczanie gatunków inwazyjnych

Na zadania związane ze zwalczaniem gatunków inwazyjnych Fundusz przeznaczył kwotę **17.598 zł**, zawierając 3 umowy dotacji. Dofinansowano w tym zakresie prace związane z usuwaniem barszczu Sosnowskiego przez Gminy Końskowola i Karczmiska oraz Powiat Puławski.

Przedsięwzięcia z zakresu przyrodniczej rewaloryzacji i rozwoju terenów zieleni, w szczególności parków i ogrodów zabytkowych, pielęgnacji i leczenia drzewostanu

Na zadania związane z rewaloryzacją zieleni Fundusz przeznaczył kwotę **229.574 zł**. Zawarto 10 umów dotacji i 1 umowę pożyczki. Specjalistycznym zabiegom leczniczo-pielęgnacyjnym poddawano drzewa rosnące głównie w zabytkowych założeniach parkowych oraz na posesjach parafii. Dokonywano również nasadzenia roślin wieloletnich. Dofinansowanie w tym zakresie uzyskały, m.in. następujące przedsięwzięcia:

- ✓ Rewaloryzacja zabytkowego parku wraz z pielęgnacją zieleni w zespole pałacowo - parkowym w Kozłowie - Pomniku historii,
- ✓ Pielęgnacja drzewostanu w zespole dworsko - parkowym w Potoczku,
- ✓ Przyrodnicza rewaloryzacja i rozwój terenów zieleni w zespole dworsko - parkowym przy ZSCKR w Okszowie,
- ✓ Rewitalizacja terenów zieleni na posesjach Parafii Rzymsko - Katolickich: pw. Św. Marcina w Lublinie, pw. Matki Bożej Anielskiej w Staroście, Kościoła Rektorального pw. Wszystkich Świętych w Lublinie oraz Archidiecezji Lubelskiej Kurii Metropolitalnej w Lublinie.

Finansowanie przedsięwzięć z zakresu monitoringu przyrodniczego

Dotację w wysokości **19.000 zł** przekazano Roztoczańskiemu Parkowi Narodowemu na „Monitoring stanu zachowania i ocena wartości ekosystemów Roztoczańskiego Parku Narodowego dla ochrony ginących gatunków roślin i zwierząt - reliktywów lasów pierwotnych”. Prezentacja wyników badań odbyła się na konferencji uświetniającej obchody 50-lecia Roztoczańskiego Parku Narodowego.

PODSUMOWANIE:

**Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona przyrody)**

FORMA POMOCY	DOTACJA	DOTACJA W RAMACH PJB	POŻYCZKA	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	22	4	1	27
Wartość dofinansowania (zł)	477.718	186.256	41.830	705.804

**Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Ochrona przyrody)**

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA (w tym PJB)		POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego	5	72.895	1	41.830
Stowarzyszenia, Fundacje	5	127.950	0	0
Parki narodowe i ogrody botaniczne	5	124.000	0	0
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	5	97.874	0	0
Muzea	1	20.000	0	0
Inne	5	221.255	0	0

**Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona przyrody)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony	ha	10,6
Liczba gatunków z czerwonej księgi gatunków zagrożonych, chronionych w wyniku realizacji przedsięwzięć	szt.	25
Zwalczanie gatunków inwazyjnych	ha	8,5
Liczba wspartych ośrodków rehabilitacji dzikich zwierząt	szt.	3
Liczba zwierząt przebywających w ośrodkach rehabilitacji dzikich zwierząt	szt.	1.284
Liczba drzew poddanych zabiegom leczniczo - pielęgnacyjnym	szt.	154

Ilość nasadzonych drzew, krzewów i innych roślin wieloletnich	szt.	301
Zabiegi leczniczo - pielęgnacyjne drzew zwalczające szrotówka kasztanowcowiaczka	szt.	53

C. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ ZAGROŻENIA

Działalność WFOŚiGW w Lublinie w obszarze osi priorytetowej ZAGROŻENIA objęła finansowanie zadań dotyczących wsparcia służb ratowniczych w zakresie ochrony środowiska (**Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków**)

Działania związane z zapobieganiem i likwidacją poważnych awarii i ich skutków w 2024 r. wspierane były wyłącznie w formie dotacji.

Działania WFOŚiGW w Lublinie w obszarze nadzwyczajnych zagrożeń środowiska były ukierunkowane na finansowanie przedsięwzięć z zakresu zapobiegania zagrożeniom, w tym poważnym awariom i likwidacją ich skutków, w szczególności wsparcie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

W roku sprawozdawczym w ramach naborów wniosków ze środków własnych Fundusz zawarł 5 umów dotacji na łączną kwotę dofinansowania **59.006 zł**. Ogółem w 2024 r. na nadzwyczajne zagrożenia środowiska Fundusz wydatkował ze środków własnych kwotę **159.006 zł**, z czego kwota **100.000 zł** stanowiła wkład własny w realizacji „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” – Część 1.

Pomoc finansowa Funduszu przeznaczona była przede wszystkim na zakup sprzętu dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Wsparciem objęto 5 jednostek:

- ✓ OSP w Ujściu, gm. Janów Lubelski na zakup sprzętu, wyposażenia oraz środków ochrony indywidualnej służących do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń,
- ✓ OSP w Milanowie, gm. Milanów na zakup radiotelefonów przenośnych i ubrań specjalnych,
- ✓ OSP w Dzierzkowice Wola, gmina Dzierzkowice na zakup aparatów powietrznych i ubrań koszarowych,
- ✓ OSP w Szerokiem, gm. Konopnica na zakup węży wysokiego ciśnienia do zestawu hydraulicznego
- ✓ OSP w Stojeszynie, gm. Modliborzyce na zakup drabiny do celów ratowniczo-gaśniczych.

PODSUMOWANIE:

Umowy dotacyjne zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	5
Wartość dofinansowania (zł)	59.006

**Umowy dotacyjne zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)**

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość w zł
Ochotnicze Straże Pożarne	5	59.006

**Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)**

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba wspartych jednostek OSP	szt.	5
Liczba zakupionego sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń	kpl.	5

**D. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ
TECHNOLOGIA**

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA dofinansowano przedsięwzięcia ukierunkowane w szczególności na wykorzystanie nowych technologii w obszarze ochrony środowiska.

Cele Planu działalności były realizowane poprzez zawieranie i realizowanie umów zgodnie z przyjętymi kierunkami. Dodatkowo w okresie sprawozdawczym były realizowane i rozliczane zadania zgodne z kierunkami Planu działalności, na które zostały zawarte umowy pożyczek przed okresem sprawozdawczym.

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA dofinansowano przedsięwzięcia ukierunkowane w szczególności na wykorzystanie nowych technologii w obszarze ochrony środowiska w dziedzinach:

- ✓ **Ochrona powietrza,**
- ✓ **Ochrona wód i gospodarka wodna,**
- ✓ **Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami.**

Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania przysługiwało przedsięwzięciom prowadzącym do zwiększania produkcji energii ze źródeł odnawialnych i rozbudowy lub modernizacji lokalnych sieci ciepłowniczych oraz przedsięwzięciom służącym ograniczaniu i unikaniu emisji powierzchniowej, a także liniowej poprzez wsparcie ekologicznych form transportu. Ponadto priorytetowo traktowane były zadania objęte finansowaniem ze środków Unii Europejskiej lub innych bezzwrotnych środków zagranicznych oraz NFOŚiGW, oparte na wdrożeniach innowacyjnych rozwiązań, w szczególności służących zmniejszaniu energochłonności i wodochłonności gospodarki oraz rozwojowi modelu gospodarki o obiegu zamkniętym.

Działania w ramach Osi priorytetowej TECHNOLOGIA wspierane były w formie dotacji, przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym i pożyczek.

1. OCHRONA POWIETRZA

W ramach zadań związanych z poprawą jakości powietrza wsparcie ukierunkowane było przede wszystkim na projekty komplementarne i wspierające realizację Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” – cel komplementarny z kierunkami działań w osi priorytetowej SYNERGIA. Wsparciem zostały objęte przedsięwzięcia służące ograniczeniu energochłonności w budownictwie, wzrostowi wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwojowi transportu ekologicznego.

W okresie sprawozdawczym w ramach naborów wniosków ze środków własnych Fundusz zawarł **23 umowy** na kwotę **5.778.470 zł**, w tym 7 umów pożyczek na kwotę **4.355.820 zł**, 12 umów dotacji na kwotę **331.100 zł** oraz 4 umowy w sprawie przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym (PJB) na kwotę **1.091.550 zł**. Dofinansowanie w formie dotacji najczęściej otrzymywały jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych oraz stowarzyszenia. Głównymi beneficjentami pożyczek były spółki komunalne oraz wspólnota i spółdzielnia mieszkaniowa.

Ogółem w 2024 r. na ochronę powietrza Fundusz wydatkował ze środków własnych kwotę **8.500.094 zł**, w tym: 7.172.720 zł w formie pożyczki, 581.100 zł w formie dotacji (z czego 250.000 zł stanowił wkład w realizację PP „Czyste Powietrze”) oraz środki przekazane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie **746.274 zł**.

Najwięcej środków wydatkowano na przedsięwzięcia polegające na budowie i modernizacji miejskiej sieci ciepłowniczej, na które Fundusz przekazał **2.843.920 zł** w formie pożyczki, w tym:

- ✓ **1.943.920 zł** Przedsiębiorstwu Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Białej Podlaskiej na budowę osiedlowej sieci ciepłowniczej od ulicy Tadeusza Kościuszki do komory pomiarowej na działce 2005/162 w Białej Podlaskiej,
- ✓ **900.000 zł** Krasnostawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na II etap kompleksowej wymiany sieci rur centralnego ogrzewania na rury preizolowane i centralnej ciepłej wody na rury w technologii PEX na terenie Osiedla Chmielna I.

Kolejną grupę wydatków stanowiły przedsięwzięcia w ograniczenie emisji z instalacji przemysłowych, na które wypłacono dwie pożyczki w wysokości **2.507.800 zł**, z czego:

- ✓ **1.752.800 zł** Miejskiemu Przedsiębiorstwu Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Chełmie na modernizację dwóch kotłów wodnych WR-25-0145 w Centralnej Ciepłowni w Chełmie oraz zainstalowanie dwóch jednostek mobilnych o mocy 5 MW każda,
- ✓ **755.000 zł** Przedsiębiorstwu Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Białej Podlaskiej na modernizację instalacji odpylania kotła węglowego WR-25 nr 3.

Na przedsięwzięcia w zakresie ekologicznego transportu Fundusz wydatkował środki w wysokości **1.132.000 zł**, w tym w formie pożyczki **666.000 zł** przekazanej Gminie Świdnik na zakup dwóch pojazdów elektrycznych oraz **466.000 zł** w formie dotacji i środków przekazywanych PJB na zakup samochodów z napędem hybrydowym.

Dużą grupę wydatków stanowiły przedsięwzięcia w zakresie odnawialnych źródeł energii. Na ten cel Fundusz wydatkował kwotę **1.015.100 zł**, w tym **755.000 zł** w formie pożyczki i **260.100 zł** w formie dotacji. Dofinansowaniem objęto wykonanie instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła.

Pozostałe środki w kwocie **751.274 zł** Fundusz wydatkował na zadania związane z termomodernizacją budynków i wymianą nieefektywnych źródeł ciepła. Pożyczkę w kwocie **400.000 zł** wypłacono Archidiecezji Lubelskiej na modernizację kotłowni gazowej w Kurii Metropolitalnej, dotację w kwocie **16.000 zł** OSP w Nurzynie na wymianę źródła ogrzewania w budynku OSP oraz dotację w kwocie **25.000 zł** Parafii Rzymsko-Katolickiej w Szastarce na wykonanie izolacji pianą poliuretanową stropu kościoła parafialnego. Ponadto przekazano środki finansowe Lubelskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Lublinie w kwocie **310.274 zł** na poprawę efektywności energetycznej budynku przy Pl. Niepodległości 1 w Chełmie.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA	DOTACJA	ŚRODKI PRZEKAZANE PJB	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	7	12	4	23
Wartość dofinansowania (zł)	4.355.820	331.100	1.091.550	5.778. 470

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Ochrona powietrza)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA (w tym PJB)		POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	9	273.100	2	60.000
Jednostki samorządu terytorialnego	1	30.000	0	0
Ochotnicze straże pożarne	2	28.000	0	0
Spółki komunalne	0	0	2	2.720.820
Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe	0	0	3	1.575.000
Państwowej Jednostki Budżetowej	4	1.091.550	0	0
Razem	16	1.422.650	7	4.355.820

**Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona powietrza)**

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba budynków poddanych termomodernizacji	szt.	3
Liczba instalacji fotowoltaicznych	szt.	15
Liczba zainstalowanych pomp ciepła	szt.	6
Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła	szt.	8
Ilość ekologicznych pojazdów	szt.	7
Długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci ciepłowniczej	km	1,04
Liczba zmodernizowanych instalacji w ciepłowniach	szt.	2
Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla	Mg/rok	11.103,7
Ilość ograniczonej emisji tlenku węgla	Mg/rok	7,8
Ilość ograniczonej emisji tlenków azotu	Mg/rok	12,9
Ilość ograniczonej emisji dwutlenku siarki	Mg/rok	34,7
Ograniczenie emisji pyłów	Mg/rok	12,0
Produkcja energii elektrycznej z OZE	MWh/rok	206,0
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	MW	0,2
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych	MW	0,14
Zmniejszenie zużycia energii końcowej	GJ/rok	1.805
Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	MWh/rok	243,9

2. OCHRONA WÓD I GOSPODARKA WODNA

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł 12 umów pożyczek ze środków własnych na łączną kwotę **13.109.435 zł**. Beneficjentem środków Funduszu w realizacji zadań związanych z ochroną wód i gospodarką wodną w 2024 r. były

przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej i jednostki samorządu terytorialnego. W okresie sprawozdawczym wydatkowano łącznie kwotę **21.607.837 zł**, wyłącznie w formie pożyczek. Część zrealizowanych wypłat stanowiły zobowiązania z umów zawartych przed rokiem sprawozdawczym.

Największą grupą wydatków były przedsięwzięcia związane z budową, rozbudową i modernizacją oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacji sanitarnej, na które Fundusz przekazał środki w kwocie **17.585.319 zł**, w tym:

- ✓ **7.180.000 zł** Gminie Łuków na rozpoczęcie w 2022 roku budowę II etapu kanalizacji sanitarnej w Gminie Łuków,
- ✓ **1.747.402 zł** Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmie na budowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w osiedlu Wiercieńskiego-Bazylany w Chełmie oraz budowę sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Włodawskiej w Chełmie,
- ✓ **4.621.323 zł** Gminie Stoczek Łukowski na budowę mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Starej Róży, sieci kanalizacji sanitarnej w Starym Jamielniku, części wsi Stara Róża, Toczyska, Jamielnik Kolonia, Chrusty, Szyszki i Jedlanka oraz chloratora sieci,
- ✓ **2.609.350 zł** Opolskiemu Przedsiębiorstwu Komunalnemu Sp. z o.o. na modernizację obiektów technologicznych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Opole Lubelskie,
- ✓ **807.704 zł** Gminie Tucza na budowę kanalizacji sanitarnej oraz modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków,
- ✓ **400.000 zł** Gminie Grabowiec na budowę gminnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Grabowiec (etap I),
- ✓ **219.540 zł** Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Krasnymstawie na renowację sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy Kołowrót w Krasnymstawie oraz zakup sprzętu do eksploatacji sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie miasta Krasnystaw.

Drugą grupę wydatków w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej stanowiły przedsięwzięcia z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę polegające na budowie i modernizacji sieci wodociągowej, na które w 2024 r. Fundusz wydatkował kwotę **4.022.518 zł**, z czego:

- ✓ **1.422.518 zł** wypłacono Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmie w ramach dwóch umów pożyczek przeznaczonych na bezwykopową modernizację sieci wodociągowej w ul. Wolwinów i Kosynierów w Chełmie oraz budowę sieci wodociągowej wraz z uzbrojeniem w os. Malowane i ul. Krańcowa - Włodawska w Chełmie,
- ✓ **2.600.000 zł** wypłacono Gminie Werbkowice na budowę sieci wodociągowej wraz z przyłączami dla m. Konopne, Kotów i Malice.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona wód i gospodarka wodna)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	12
Wartość dofinansowania (zł)	13.109.435

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Ochrona wód i gospodarka wodna)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba(szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego	4	8.042.655
Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej	8	5.066.780

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona wód i gospodarka wodna)

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Długość wybudowanej, przebudowanej, wyremontowanej kanalizacji sanitarnej	km	23,9
Długość wybudowanej, przebudowanej, wyremontowanej sieci wodociągowej	km	7,3
Liczba wybudowanych, przebudowanych, wyremontowanych oczyszczalni ścieków komunalnych	szt.	3
Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków	RLM	1.909
Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę	os.	380
Liczba nowych użytkowników sieci kanalizacyjnej, którzy przyłączyli się do sieci w wyniku realizacji projektu	RLM	1.500
Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu	RLM	36.953

3. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GOSPODARKA ODPADAMI

W 2024 r. Fundusz zawarł 3 umowy pożyczek w obszarze ochrony powierzchni ziemi i gospodarki odpadami na kwotę **6.366.217 zł**. W ramach pożyczki w kwocie 6.191.217 zł udzielonej BSA Kraśnik Sp. z o.o. wybudowano składowisko odpadów niebezpiecznych o kodzie 170605* wraz z infrastrukturą towarzyszącą w m. Piaski, gm. Kraśnik o pojemności 103,7 tys. m³. Kolejne dwie pożyczki zostały udzielone Gminie Stoczek Łukowski – 115.000 zł i Gminie Strzyżewice – 60.000 zł na usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Łączna kwota środków wydatkowanych w 2024 r. ze środków własnych Funduszu wyniosła **6.700.832 zł**, z czego **6.366.217 zł** stanowiły pożyczki i **334.615 zł** dotacje. Wyplacone dotacje stanowiły udział własny w programach realizowanych we współpracy z NFOŚiGW, w tym:

- ✓ w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest cz.1) – 174.401 zł,

- ✓ w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – 160.214 zł.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	3
Wartość dofinansowania(zł)	6.366.217

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Przedsiębiorcy	1	6.191.217
Jednostki samorządu terytorialnego	2	175.000
Razem	3	6.366.217

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Pojemność wybudowanych składowisk odpadów innych niż komunalne	m ³	103.700,00
Masa unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest	Mg/rok	426,97

E. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ SYNERGIA

Działalność Funduszu w ramach osi priorytetowej SYNERGIA koncentrowała się przede wszystkim na wdrażaniu programów priorytetowych NFOŚiGW ze szczególną koncentracją na realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Ponadto ze środków WFOŚiGW w Lublinie zrealizowano szereg działań komplementarnych i wspierających realizację Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. W ramach SYNERGII wsparcie uzyskały również przedsięwzięcia z zakresu monitoringu i zarządzania środowiskiem.

1. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

W ramach innych zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej przyczyniających się do wzmocnienia efektów prośrodowiskowych WFOŚiGW w Lublinie

zawarł 2 umowy na łączną kwotę **357.500 zł** (1 umowę dotacji oraz 1 umowę przekazania środków państwowej jednostce budżetowej). Łączna kwota wypłaconych środków w 2024 r. w ramach innych zadań wyniosła **357.500 zł**.

Dofinansowanie ze środków własnych Funduszu otrzymały projekty:

- ✓ „Dostarczenie, instalacja, konfiguracja oraz wdrożenie oprogramowania służącego do zbierania, archiwizowania i przetwarzania informacji o ochronie środowiska na lata 2022-2024” realizowany przez Województwo Lubelskie – 252.500 zł,
- ✓ „Zakup dwóch bezzałogowych statków powietrznych wraz z oprzyrządowaniem, a także pokrycie kosztów szkolenia 3 pilotów na potrzeby Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie” – 105.000 zł,

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Inne)

FORMA POMOCY	DOTACJA	ŚRODKI PRZEKAZANE PJB	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	1	1	2
Wartość dofinansowania(zł)	252. 500	105.000	357.500

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Inne)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego (Województwo Lubelskie)	1	252.500
Państwowe jednostki budżetowe	1	105.000
Razem	2	357.500

2. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH

Program priorytetowy „Czyste Powietrze”

Program priorytetowy „Czyste Powietrze” stanowi flagowy instrument walki ze smogiem. Biorąc pod uwagę skalę oraz budżet, Program priorytetowy „Czyste Powietrze” jest aktualnie największym i najważniejszym Programem rządowym wdrażanym przez wojewódzkie fundusze. Celem Programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program ukierunkowany jest na wymianę przestarzałych kotłów opalanych paliwem stałym na nowoczesne i ekologiczne źródła ciepła, poprawienie efektywności energetycznej poprzez, m.in.

docieplenie przegród budowlanych, wymiana drzwi i okien oraz zastosowanie OZE w budynkach istniejących. W ramach Programu nabór wniosków rozpoczął się we wrześniu 2018 r. i jest nadal kontynuowany.

Budżet Programu na rok 2024 na podstawie Umowy udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” opiewał na kwotę **734.020.032 zł**, w tym:

- środki NFOŚiGW **733.770.032 zł**
- środki WFOŚiGW w Lublinie **250.000 zł**

Ponadto w 2024 roku budżet Programu został powiększony o kwotę **659.432.731 zł** w formie dofinansowania w ramach Umowy nr FENX.01.01-IW.01-0016/24 Projektu „Program priorytetowy „Czyste Powietrze” realizowany w województwie lubelskim” w ramach działania FENX.01.01 Efektywność energetyczna priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

W okresie sprawozdawczym do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęły **19.998** wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę dotacji **1.490 356.468 zł**.

Do dofinansowania zostało wybranych **14.898** wniosków zakładających finansowanie dotacyjne na łączną kwotę dotacji **1.073.685.511 zł**.

Budżet Programu na rok 2024 na podstawie Umowy udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytów bankowych i wspólną realizację Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” ustalony został w kwocie **743.585 zł**.

W okresie sprawozdawczym do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęło **27 wniosków** o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego na łączną kwotę dotacji **874.397 zł**.

Do dofinansowania zostało wybranych **21** wniosków zakładających finansowanie dotacyjne na łączną kwotę dotacji **723.198 zł**.

W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **21** umów dotacyjnych na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego na łączną kwotę **723.198 zł**.

Pod względem ilości złożonych wniosków województwo lubelskie znajduje się na siódmym miejscu w kraju, pod względem ilości podpisanych umów na miejscu ósmym w kraju.

Na koniec 2024 r. WFOŚiGW w Lublinie wypłacił Beneficjentom Programu łącznie **1.185.179.016 zł**, z czego w samym w okresie sprawozdawczym kwotę **526.758.385 zł**.

Biorąc pod uwagę łącznej kwoty wypłat województwo lubelskie plasuje się na **piątym** miejscu w kraju.

W okresie sprawozdawczym Program ulegał zmianie. Do najważniejszych zmian w Programie priorytetowym „Czyste Powietrze”, które miały miejsce w 2024 r. należą:

- Wprowadzenie obowiązku wyboru pomp ciepła oraz kotłów zgazowujących drewno i kotłów na pellet tylko z tych wpisanych na listę zielonych urządzeń i materiałów (Lista ZUM),
- Wprowadzenie ograniczenia możliwości wnioskowania w ramach Części 3. Programu. Beneficjent, który skorzystał z dofinansowania w ramach Części 3. Programu na dany budynek/lokal mieszkalny może wnioskować o dofinansowanie na kolejne budynki/lokale mieszkalne, tylko w ramach 1. Części Programu,

- Wprowadzenie obowiązkowego audytu energetycznego przy zakupie i montażu pomp ciepła kwalifikowanych w ramach Programu,
- Wstrzymanie naboru wniosków o dofinansowanie w ramach Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” finansowanych ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności – w dniu 21 kwietnia 2024 r.,
- Uruchomienie naboru wniosków o dofinansowanie w ramach środków Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS), Priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności, Działanie FENX. 01.01 Efektywność Energetyczna, Typ projektu: Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych (wraz z instalacją OZE) – wkład w Program Czyste Powietrze – od dnia 22 kwietnia 2024 r.,
- Wstrzymanie naboru wniosków o dofinansowanie w ramach Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” – od dnia 28 listopada 2024 r. od godz. 14.15.

Współpraca WFOŚiGW w Lublinie z gminami przy wdrażaniu Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”

Realizacja Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” wspólnie z gminami została zainicjowana w 2019 r., a od 2020 r. wojewódzkie fundusze zostały uprawnione do finansowania gminom kosztów pomocy swoim mieszkańcom w aplikowaniu o wsparcie oraz udzielania informacji o Programie. Wprowadzony mechanizm przyczynia się do zwiększania tempa wdrażania Programu, poprzez dotarcie z jego ofertą do większej liczby mieszkańców województwa lubelskiego, redukując tym samym barierę logistyczną. Informacje nt. Programu można uzyskać w gminie, która zawarła z Funduszem porozumienie (pracownicy gmin zostali odpowiednio przeszkoleni). Gminy wspierając swoich mieszkańców w identyfikowaniu potrzeb związanych ze zmianą źródła ogrzewania oraz w procesie składania wniosku o dofinansowanie, przyczyniają się do poszerzania grona wnioskodawców w Programie.

W IV kwartale 2024 r. prowadzone przez gminy punkty konsultacyjno-informacyjne otrzymały propozycje kontynuowania współpracy oraz finansowania wydatków w kwocie 35.000 zł na kolejny rok funkcjonowania. Każda gmina przystępująca po raz pierwszy do porozumienia, na uruchomienie punktu otrzymuje 9.000 zł. Pozostałą część na realizację zadań związanych z prowadzeniem punktu gmina może otrzymać po przedłożeniu, po zakończeniu kwartału, sprawozdania ze zrealizowanych zadań. Gminy, które po raz pierwszy zawarły porozumienia kwalifikują swoje wydatki do rozliczenia począwszy od 1 kwietnia 2024 r. przez rok od daty zawarcia porozumienia. Dla gmin kontynuujących porozumienia, w celu zachowania ciągłości finansowania, termin początkowy okresu kwalifikowania wydatków rozpoczął się następnego dnia od terminu zakończenia okresu finansowania poprzedniego porozumienia.

Gminy, które przystąpiły do podpisania porozumienia otrzymały dodatkowe środki za złożone wnioski o dofinansowanie oraz wydane zaświadczenia o wysokości dochodów. Gminy otrzymują po 150 zł za złożony wniosek o podwyższony oraz najwyższy poziom dofinansowania wraz z zaświadczeniem o wysokości dochodów oraz kwotę 50 zł za przekazany wniosek na podstawowy poziom dofinansowania. Gminy otrzymują dodatkowo środki w wysokości 150 zł za każdy końcowy wniosek o płatność, złożony do WFOŚiGW za ich

pośrednictwem, po zrealizowaniu przez Fundusz wypłaty na rzecz beneficjenta. Gminy przekazują wnioski o dofinansowanie oraz wnioski o płatność przez tzw. „konto grupowe” utworzone dla każdej gminy, ułatwiające przekazywanie wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność oraz usprawniające procedurę rozliczeń.

Do dnia 31 grudnia 2024 r. łącznie **188 gmin** z województwa lubelskiego zawarło porozumienia z WFOŚiGW w Lublinie o współpracy przy wdrażaniu Programu. W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW wypłacił na rzecz gmin kwotę **5.247.947 zł**, w tym **4.024.247 zł** na pokrycie kosztów uruchomienia i prowadzenia punktów konsultacyjno-informacyjnych oraz **1.223.700 zł** na pokrycie kosztów obsługi zadań tj. za przekazane do WFOŚiGW wnioski o dofinansowanie oraz wydane zaświadczenia o wysokości dochodu na potrzeby aplikowania w Programie „Czyste Powietrze”.

W okresie sprawozdawczym Fundusz podpisał **28 porozumień z najbardziej aktywnymi gminami** w sprawie dodatkowego finansowania dla najbardziej aktywnych gmin wdrażających Program priorytetowy „Czyste Powietrze”. Każda Gmina otrzymuje dodatkowe 30.000 zł na pokrycie wydatków związanych z prowadzeniem punktu konsultacyjno-informacyjnego.

Gminy, które zadeklarowały chęć pomocy mieszkańcom w przygotowywaniu i rozliczaniu wniosków w ramach Programu „Czyste Powietrze” bez prowadzenia gminnych punktów informacyjno-konsultacyjnych współpracują z WFOŚiGW w Lublinie na odrębnych zasadach. Gminy te otrzymują po 50 zł (na podstawie porozumień z 2020 r.) i 75 zł (na podstawie porozumień z 2021 r.) za każdy przekazany wniosek o dofinansowanie na podwyższony i najwyższy poziom dofinansowania oraz analogicznie za wydane zaświadczenie o wysokości dochodu. Dodatkowo gminy współpracujące na podstawie porozumień z 2021 r. otrzymują 50 zł za każdy przekazany wniosek na podstawowy poziom dofinansowania. W okresie sprawozdawczym 26 gmin współpracowało z WFOŚiGW w Lublinie na opisanych zasadach.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	13. 648
Wartość dofinansowania (zł)	972.301.106

Efekty rzeczowe i ekologiczne w ramach umów zrealizowanych w 2024 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba budynków o poprawionej efektywności energetycznej	szt.	5.537

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła (kotłów starej generacji) na niskoemisyjne w budynkach istniejących	szt.	4.469
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej zainstalowanych ogniw fotowoltaicznych	MWe	10
Ograniczenie zużycia energii końcowej	MWh/rok	109.597,81
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikro metrów (PM10)	Mg/rok	219,98
Ograniczenie emisji benzo(a)pirenu	Mg/rok	0,21
Ograniczenie emisji CO2	Mg/rok	40.429,20

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski Program Finansowania Służb Ratowniczych”

Celem Programu było wsparcie podmiotów realizujących przedsięwzięcia polegające na zakupie specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, które zostały umieszczone na liście w ramach porozumienia w sprawie współdziałania w zakresie zwalczania zagrożeń dla środowiska, zawartego pomiędzy Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministrem Klimatu i Środowiska.

W ramach umowy udostępnienia środków Nr 184/2024/Wn-03/NZ-ur-WF/US zawartej w dniu 25 lipca 2024 r. z NFOŚiGW w roku sprawozdawczym zawarto 16 umów dotacji na kwotę **1.913.000 zł**, w tym: udział NFOŚiGW – 1.813.000 zł, udział WFOŚiGW w Lublinie – 100.000 zł. Dofinansowaniem objęto zakup 16 samochodów (w tym 1 ciężki, 9 średnich, 5 lekkich, 1 samochód terenowy) oraz i 2 zestawów sprzętu pływającego. Beneficjentami środków były jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu województwa lubelskiego oraz Rejonowego WOPR w Lublinie.

Łączna kwota środków wydatkowanych w 2024 r. na realizację przedmiotowego Programu wyniosła **4.013.000 zł**, z czego 3.913.000 zł ze środków NFOŚiGW oraz 100.000 zł ze środków WFOŚiGW w Lublinie. Część wypłaconych środków w kwocie **2.100.000 zł** (ze środków NFOŚiGW) stanowiły zobowiązania z umów zawartych w 2023 r.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski Program Finansowania Służb Ratowniczych” zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	16
Wartość dofinansowania (zł)	1.913.000

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski Program Finansowania Służb Ratowniczych” (Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba zakupionych samochodów pożarniczych	szt.	16
Liczba zakupionego ratowniczego sprzętu pływającego wraz z wyposażeniem	szt.	2
Liczba osób objętych ochroną inną niż przeciwpowodziowa	os.	1.500
Powierzchnia terenów objętych ochroną inną niż przeciwpowodziowa	ha	1.333,5

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”

Celem Programu była wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych. Program skierowany był do posiadaczy użytków rolnych o pH gleby poniżej lub równej 5,5. Dofinansowaniu podlega koszt zakupu wapna nawozowego lub środka wapnującego. W proces ubiegania się o wsparcie zaangażowane są Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze (OSChR), odpowiedzialne za nabór wniosków oraz ich ocenę pod względem formalnym i poprawności merytorycznej. Na podstawie wniosków przekazanych przez właściwe terytorialnie OSChR Fundusz dokonał wypłaty środków rolnikom.

W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 1 028 umów o dofinansowanie na kwotę **5.345.262 zł**. Łączna wypłacona w 2024 r. kwota wyniosła **5.345.262 zł**, w tym: ze środków NFOŚiGW – **5.185.048 zł** oraz ze środków WFOŚiGW w Lublinie – **160.214 zł**.

Łączny efekt ekologiczny w postaci powierzchni gleb poddanych regeneracji wyniósł 7.863,53 ha.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” zawarte w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	1.028
Wartość dofinansowania (zł)	5.345. 262

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba wspartych przedsięwzięć	szt.	1.028
Powierzchnia gleb poddanych regeneracji	ha	7.863,53

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest cz. 1) Przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”

Celem programu jest unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest. Program skierowany jest do gmin, związków międzygminnych i powiatów, działających na rzecz właścicieli lub posiadaczy obiektów budowlanych na ich terenie. Dofinansowaniem objęto przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. W okresie sprawozdawczym nie zawierano nowych umów, realizowano wyłącznie wypłaty środków w ramach umów zawartych w roku 2023.

Łączna wypłacona w 2024 r. kwota dotacji wyniosła **697.605 zł**, z czego: 523.204 zł ze środków NFOŚiGW oraz 174.401 zł ze środków WFOŚiGW w Lublinie.

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest cz. 1) Przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba wspartych przedsięwzięć	szt.	8
Masa unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest	Mg	833,32

Program Priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest. Część 2) Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych”

Celem programu jest unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest w gospodarstwach rolnych należących do beneficjentów Działania A1.4.1 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Beneficjentami są jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, przy czym ostatecznymi odbiorcami korzyści są beneficjenci Działania A1.4.1 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, którym Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wypłaciła i rozliczyła środki, na realizację przedsięwzięcia w ramach inwestycji A1.4.1 objętej Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności. Intensywność dofinansowania w formie dotacji wynosi do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięć obejmujących zbieranie, transport oraz unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest.

W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 116 umów o dofinansowanie na kwotę **4.845.508 zł** wyłącznie ze środków NFOŚiGW.

Łączna wypłacona w 2024 r. kwota dotacji wyniosła **1.085.390 zł** wyłącznie ze środków NFOŚiGW.

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest. Część 2) Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	116
Wartość dofinansowania (zł)	4.845.508

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest. Część 2) Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych”

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba wspartych przedsięwzięć	szt.	116
Masa unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest	Mg	10.385,84

Program Priorytetowy pn. „Usuwanie wyrobów zawierających kreozot – pilotaż”

Celem programu jest unieszkodliwienie odpadów zawierających kreozot, odebranych w związku z wymianą słupów nośnych impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu. Program skierowany jest do Gmin, związków międzygminnych i powiatów, działających na rzecz beneficjentów Działania A1.4.1 „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu”, objętych Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności, którym Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) wypłaciła i rozliczyła środki na realizację ww. przedsięwzięcia, zwanych dalej beneficjentami końcowymi. Intensywność dofinansowania w formie dotacji wynosi do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięć, obejmujących koszty odbioru, transportu i unieszkodliwienia słupów impregnowanych kreozotem.

Od początku naboru wniosków prowadzonego od 2023 roku wpłynął jeden wniosek o dofinansowanie, na podstawie którego w okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł umowę dotacji na kwotę **48.945 zł**, wyłącznie ze środków NFOŚiGW. W ramach tej kwoty unieszkodliwiono **16,10 Mg** odpadów zawierających kreozot. Na dzień sporządzenia sprawozdania środki nie zostały jeszcze wypłacone.

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym w ramach Programu priorytetowego pn. „Usuwanie wyrobów zawierających kreozot – pilotaż”
(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba wspartych przedsięwzięć	szt.	1
Masa unieszkodliwienia wyrobów zawierających kreozot	Mg	16,10

Program priorytetowy „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”

Celem programu jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym. WFOŚiGW w Lublinie w dniu 18 sierpnia 2021 r. podpisał umowę udostępnienia środków nr 651/2021/Wn3/OA-mi-WF/US na kwotę 1.700.000,00 zł oraz w dniu 6 grudnia 2023 r. aneks nr 2 zwiększający pulę dostępnych środków do kwoty **2.700.000 zł**. Okres wdrażania Programu to lata 2019 – 2027. Nabór wniosków o dofinansowanie został ogłoszony 1 października 2021 r. i odbywa się w trybie ciągłym do wyczerpania puli środków. Program skierowany jest do:

- ✓ osób fizycznych będących właścicielami lub dzierżawcami nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku prowadzących osobiście gospodarstwo rolne,
- ✓ osób prawnych będących właścicielami lub dzierżawcami nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300

ha oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku o udzielenie dofinansowania prowadzących działalność rolniczą lub działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych (główny przedmiot działalności wnioskodawcy wskazany w odpowiednim rejestrze przedmiot działalności przedsiębiorstwa stanowi kod PKD: 01.61.Z, 01.62.Z (z wyłączeniem prowadzenia schronisk dla zwierząt gospodarskich oraz podkuwania koni) lub 01.63.Z).

W okresie sprawozdawczym zawarto 11 umów o dofinansowanie na kwotę **169.320 zł**, wyłącznie ze środków NFOŚiGW.

Łączna wypłacona w 2024 r. kwota dotacji wyniosła **184.480 zł**, wyłącznie ze środków NFOŚiGW.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii” zawarte w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	11
Wartość dofinansowania (zł)	169.320

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym w ramach Programu priorytetowego pn. „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii” (Dziedzina: Ochrona powietrza)

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba instalacji fotowoltaicznych	szt.	10
Liczba pomp ciepła	szt.	1
Liczba magazynów energii	szt.	1
Ograniczenie emisji CO ₂	Mg/rok	174,011
Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	MWh/rok	238,496
Ilość wytwarzanej energii cieplnej ze źródeł odnawialnych	GJ/rok	45,75
Pojemność nominalna elektrochemicznego magazynu energii	kWh	11,34

Program priorytetowy „Moja Woda”

Celem Programu priorytetowego „Moja Woda” jest ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej infrastruktury. Celem strategicznym Programu jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych (m.in. zgodnie z kierunkami działań zapisanymi w „Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany

klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” oraz Polityką Ekologiczną Państwa 2030 – strategią rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Program realizowany będzie w latach 2020–2024.

Pierwsza Umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Moja Woda” na lata 2020-2024 została zawarta pomiędzy WFOŚiGW w Lublinie, a NFOŚiGW w dniu 26 czerwca 2020 r. Ostateczny Budżet Programu na lata 2020-2024 r. ustalony został wówczas w kwocie **4.278.472 zł.**

Kolejna umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Moja Woda” na lata 2021-2024 została zawarta w dniu 18 marca 2021 r. Budżet Programu na lata 2021-2024 r. ustalony został w kwocie **7.920.000 zł** i pochodził w całości ze środki NFOŚiGW.

Nabór wniosków w ramach Programu „Moja Woda” rozpoczął się w dniu 3 sierpnia 2023 r. i zakończył się w dniu 29 lutego 2024 r. (termin na złożenie wersji papierowych wniosków przesłanych elektronicznie upłynął w dniu 15 marca 2024 r.).

Nowa umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Moja Woda” w ramach trzeciej edycji Programu została zawarta w dniu 3 listopada 2023 r. Ostateczny Budżet środków przeznaczonych przez NFOŚiGW na realizację Programu w latach 2023-2024 r. ustalony został w kwocie **16.000.000 zł.**

W okresie sprawozdawczym do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęły **263** wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę dotacji **1.499.222 zł.** Do dofinansowania zostało wybranych **250** wniosków zakładających finansowanie dotacyjne na łączną kwotę **1.424.022 zł.** W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **2032** umowy dotacyjne na łączną kwotę **11.663.446 zł.** Wyplacono dotacje w łącznej wysokości **9.324.463 zł** na **1.689** instalacje służące zagospodarowaniu wody opadowej.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „Moja Woda” zawarte w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Gospodarka wodna)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	2032
Wartość dofinansowania (zł)	11.663.446

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym w ramach Programu priorytetowego pn. „Moja woda”

(Dziedzina: Gospodarka wodna)

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Ilość zaoszczędzonej wody	m ³ /rok	169.091

Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 1)

Celem Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej jest podniesienie poziomu świadomości ekologicznej, upowszechnianie wiedzy, aktywizacja społeczna,

budowanie społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw proekologicznych społeczeństwa (w tym dzieci i młodzieży) w zakresie tematyki: przeciwdziałania emisjom, odnawialnych źródeł energii, niskoemisyjnego transportu, zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W ramach 1 naboru przeprowadzonego w 2022 i 2023 r. zawartych zostało 46 umów o dofinansowanie. Łączna wypłacona w okresie sprawozdawczym kwota dofinansowania ze środków NFOŚiGW w ramach I naboru wyniosła **882.743 zł**.

WFOŚiGW w Lublinie w dniu 23 lipca 2024 r. podpisał aneks nr 4 do umowy udostępnienia środków nr 3045/2022/WF/US z dnia 29 lipca 2022 r. Na podstawie aneksu ostateczny budżet środków przeznaczonych na realizację Programu ustalony został na kwotę **8.325.000 zł**, w tym:

- Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów środowiskowych – **3.450.000 zł** (w tym 3 200 000,00 zł środki NFOŚiGW oraz 250 000,00 zł środki WFOŚiGW w Lublinie),
- OZE i efektywność energetyczna – **3.050.000 zł**,
- Przeciwdziałanie emisjom – **1.250.000 zł**,
- Transport zeroemisyjny – **500.000 zł** (w tym 500.000,00 zł środki NFOŚiGW oraz 75.000,00 zł środki WFOŚiGW w Lublinie).

Zwiększona alokacja umożliwiła przeprowadzenie drugiego naboru w ramach wszystkich obszarów tematycznych. Zaktualizowana lista została przyjęta przez Zarząd WFOŚiGW w Lublinie w dniu 21 listopada 2024 r. Ostatecznie w okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł 7 umów o dofinansowanie, w tym:

- Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów środowiskowych – **3 umów**, na łączną kwotę **147.167 zł**,
- OZE i efektywność energetyczna – **3 umów** na łączną kwotę **145.260 zł**,
- Przeciwdziałanie emisjom – **1 umowę** na łączną kwotę **50.000 zł**,

Łączna wypłacona w okresie sprawozdawczym kwota dofinansowania w ramach II naboru ze środków NFOŚiGW wyniosła **50.000 zł**.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 1) – zawarte w okresie sprawozdawczym, wg obszaru tematycznego

(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)

OBSZAR TEMATYCZNY	DOTACJA	
	Liczba zawartych umów (szt.)	Wartość dofinansowania (zł)
Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów środowiskowych	3	147.167
OZE i efektywność energetyczna	3	145.260
Przeciwdziałanie emisjom	1	50.000
Transport zeroemisyjny	0	0
RAZEM	7	342.427

Konkurs „Ekopracownia – zielone serce szkoły”

Celem Konkursu było podniesienie poziomu świadomości ekologicznej, upowszechnianie wiedzy, aktywizacja społeczna, budowanie społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw proekologicznych dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie tematyki: zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz odnawialnych źródeł energii.

Dofinansowaniu w ramach Konkursu podlegały przedsięwzięcia polegające na utworzeniu/wyposażeniu ekopracowni/sali edukacyjnej dotyczącej jednej z dwóch wskazanych tematów: przyrodniczej lub dotyczącej odnawialnych źródeł energii wraz ze zrealizowaniem programu edukacyjnego w utworzonej/wyposażonej ekopracowni/sali edukacyjnej. Dofinansowanie udzielane było wyłącznie ze środków NFOŚiGW udostępnionych w ramach umowy 3045/2022/WF/US z późn. zm. W 2023 r. WFOŚiGW w Lublinie zawarł 45 umów z organami prowadzącymi szkoły. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Konkursu zakończone zostały w 2023 r.

W okresie sprawozdawczym Fundusz wypłacił dotację w łącznej wysokości **631.933 zł**, w tym:

- Środki wypłacone na realizację ekopracowni przyrodniczej – **199.356 zł**,
- Środki wypłacone na realizację ekopracowni OZE – **432.577 zł**.

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym w ramach Programu priorytetowego pn. „Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 1)” (Dziedzina: Edukacja ekologiczna)

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
----------	-----------	---------------------------------

Liczba osób objętych działaniami bezpośredniej edukacji	os.	123.203
Liczba osób objętych działaniami pośredniej edukacji	os.	1.777.012

Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 2) Fundusz Ekologii

Celem Konkursu było podniesienie poziomu świadomości ekologicznej, upowszechnianie wiedzy, aktywizacja społeczna, budowanie społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw proekologicznych dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie tematyki: przeciwdziałania emisjom, odnawialnych źródeł energii i niskoemisyjnego transportu, zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Budżet naboru na rok 2023 r. na podstawie Umowy udostępnienia środków nr 271/2023/WF/US z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej cz. 2) Fundusz Ekologii został ustalony w kwocie **1.000.000 zł**. Dofinansowanie udzielane było wyłącznie ze środków NFOŚiGW.

Dofinansowaniu w ramach naboru podlegały działania przekazujące odbiorcy bezpośrednie treści edukacyjne, angażujące odbiorcę, mające wpływ na trwały wzrost świadomości ekologicznej, wyzwalające długotrwałą aktywność odbiorcy w określonym obszarze tematycznym z wykorzystaniem różnorodnych form i narzędzi edukacyjnych tradycyjnych lub innowacyjnych m.in. warsztaty, wykłady, szkolenia, webinaria, program realizowany przez ośrodki edukacyjne i działania pośredniej edukacji mające na celu informowanie o bezpośrednich działaniach edukacyjnych wykorzystujące głównie media tradycyjne i elektroniczne m.in. reklamy, banery, plakaty, spoty, social media i strona www.

W okresie sprawozdawczym nabór w ramach powyższej umowy nie był prowadzony. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej Część 2) zakończone zostały w 2023 r.

Fundusz w okresie sprawozdawczym wypłacił Beneficjentom dotację w łącznej wysokości **8.000 zł**.

Program priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”

Celem Programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów i gazów cieplarnianych. Program stanowi uzupełnienie Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. Beneficjentem końcowym, po zmianach Programu – na potrzeby II naboru wniosków, zostały osoby fizyczne posiadające tytuł prawny do lokalu mieszkalnego znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego, albo najmu lokalu mieszkalnego stanowiącego własność gminy wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy, jeżeli nie wszystkie lokale mieszkalne w tym budynku stanowią własność gminy. Druga grupa Beneficjenta końcowego to wspólnoty mieszkaniowe (w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali) obejmujące **od 3 do 7 lokali mieszkalnych**, jeżeli budynek wielorodzinny objęty przedsięwzięciem zlokalizowany jest na terenie tej gminy.

W dniu 19 sierpnia 2022 r. WFOŚiGW w Lublinie podpisał z NFOŚiGW umowę udostępnienia środków nr 3058/2022/Wn-03/UR-wf/US na kwotę **27.800.000 zł**. Aneks nr 1 z dnia 12.10.2023 ww. środki zostały zwiększone do kwoty **48.650.000 zł**.

II nabór wniosków rozpoczął się 29 września 2023 r. i zakończył się 31 stycznia 2024 r. W ramach II naboru wniosków złożono 16 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę **12 166 500 zł**. Tyle też zawarto umów z Beneficjentami w ramach II naboru.

Kwota wypłaconych środków w okresie sprawozdawczym: **701.085 zł**

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „Ciepłe mieszkanie” II nabór zawarte w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	16
Wartość dofinansowania (zł)	12.166.500

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym w ramach Programu priorytetowego pn. „Ciepłe mieszkanie”

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Ograniczenie emisji benzo(a)pirenu	Mg/rok	0,0009697416
Zmniejszenie emisji CO2	Mg/rok	222,030177

F. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE DORADZTWA ENERGETYCZNEGO

Projekt Doradztwa Energetycznego 2.0, to bezpłatne wsparcie w zakresie efektywności energetycznej, gospodarki niskoemisyjnej, wykorzystania OZE i adaptacji do zmian klimatu. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz z (16) partnerami otrzymał 172 mln zł na realizację Projektu Doradztwa Energetycznego 2.0, który całkowicie finansowany jest ze środków FEnIKS 2021-2027 z działania 1.1 Efektywność energetyczna. Umowę na finansowanie projektu podpisano w dniu 14 listopada 2024 r.

Projekt Doradztwa Energetycznego jest prowadzony wspólnie przez NFOŚiGW i wszystkie wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W każdym wojewódzkim funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej funkcjonuje zespół Doradców Klimatyczno-Energetycznych. Specjaliści dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, w tym efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii (OZE) i poprawy jakości powietrza. Od 2024 r. rozszerzono zakres tematyczny Projektu o gospodarkę obiegu zamkniętego oraz adaptację do zmian klimatu.

Z pomocy doradców energetycznych korzystają osoby fizyczne, samorządy, przedstawiciele sektora mieszkaniowego oraz przedsiębiorcy. Doradcy energetyczni udzielają porad i konsultacji oraz obejmują wsparciem doradczym przyjazne środowisku, efektywne

energetycznie i ekonomicznie inwestycje w regionach. Służą pomocą w weryfikacji dostępnych źródeł finansowania planowanych działań.

Projekt Doradztwa Energetycznego to również szereg aktywności, które wykraczają poza standardowe konsultacje i porady. Wśród realizowanych i planowanych działań specjalistów są: kampanie edukacyjne i informacyjne, audycje radiowe/TV i publikacje oraz punkty doradcze podczas wydarzeń masowych o lokalnym charakterze. Zespoły doradcze organizują warsztaty, szkolenia i konferencje branżowe. Doradcy energetyczni prowadzą prelekcje edukacyjne i promują proekologiczne wybory wśród dzieci i młodzieży.

Działania realizowane w ramach Projektu skupiają się wokół:

- człowieka – edukacja i podnoszenie świadomości społecznej;
- środowiska – wspieranie działań i promowanie rozwiązań związanych z szeroko pojętą ochroną środowiska;
- klimatu – przeciwdziałania oraz przystosowania do zmian klimatycznych;
- gospodarki niskoemisyjnej – wsparcie inwestycji i promowanie działań w obszarach gospodarki obiegu zamkniętego, odnawialnych źródeł energii, elektromobilności.
- inwestycji – wsparcie rozwoju energetyki rozproszonej, wsparcie w przygotowaniu i wdrażaniu inwestycji proekologicznych;
- technologii – promowanie najlepszych dostępnych, w tym innowacyjnych technologii.

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym w ramach Projekt Doradztwa Energetycznego 2.0

Rezultat bezpośredni realizacji wskaźników w WFOŚiGW w Lublinie	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2024 r.
Liczba udzielonych konsultacji	szt.	1.692
Liczba udzielonych porad	szt.	5.387
Liczba działań edukacyjno-szkoleniowych	szt.	19
Udział w imprezach masowych	szt.	24
Udział w audycji telewizyjnych lub radiowych lub internetowych	szt.	1

VI. ZAKOŃCZENIE

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł łącznie:

16 923 umów dotacyjnych na łączną kwotę dofinansowania **1 011 249 699 zł**, w tym:

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Program priorytetowy „Czyste Powietrze”	13.648	972.301.106

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Program priorytetowy „Moja Woda”	2.032	11.663.446
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”	1.028	5.345.262
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest - Część 2”	116	4.845.508
Program priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”	16	12.166.500
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – Część 1)	16	1.913.000
Program priorytetowy „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”	11	169.320
Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 1)	7	342.427
Umowy dotacji zawarte ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie	40	1.120.324
Umowy przekazania środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym	9	1.382.806

23 umowy pożyczek na łączną kwotę dofinansowania **23 873 301 zł**, w tym:

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Umowy pożyczek zawarte ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie	23	23.873.301

Działalność Funduszu w 2024 r. koncentrowała się przede wszystkim na wdrażaniu programów priorytetowych NFOŚiGW ze szczególną koncentracją na realizacji Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. W okresie sprawozdawczym nastąpiły kolejne zmiany Programu, ukierunkowane w głównej mierze na ograniczenie wystąpienia nadużyć przez nieuczciwych wykonawców lub wnioskodawców. Ponadto warunki Programu zostały dostosowane do zasad Funduszy Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) na lata 2021-2027. Wnioski składane w 2024 r. finansowane są z dwóch źródeł, tj. środków FENIKS i Krajowego Planu Odbudowy (KPO).

W 2024 r. WFOŚiGW w Lublinie kontynuował wdrażanie w sumie dziesięciu programów priorytetowych finansowanych lub współfinansowanych ze środków NFOŚiGW. Programy priorytetowe realizowane w okresie sprawozdawczym, w ramach których współpraca z NFOŚiGW została rozpoczęta w latach 2018 – 2023:

- ✓ „Czyste Powietrze”,
- ✓ „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”,
- ✓ „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”,

- ✓ „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest Część 2) Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych”,
- ✓ „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – Część 1),
- ✓ „Moja Woda”,
- ✓ „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”,
- ✓ „Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej” Część 1),
- ✓ „Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona ziemi Usuwanie wyrobów zawierających kreozot – pilotaż”,
- ✓ „Ciepłe mieszkanie” II nabór.

Ponadto w 2024 r. WFOŚiGW w Lublinie rozpoczął prace nad przygotowaniem dokumentacji wdrożeniowej niezbędnej do planowanego uruchomienia w 2025 r. naboru w ramach Programu Priorytetowego: „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 3) Modernizacja energetyczna budynków Ochotniczych Straży Pożarnych”.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie realizował również zadania i cele ustawowe polegające, m.in. na udzielaniu niskooprocentowanych pożyczek, na realizację których została zaangażowana największa część środków finansowych Funduszu. Środki dotacyjne były w pierwszej kolejności przeznaczane na realizację programów priorytetowych. Dotacyjnie wspierane były również zadania państwowych jednostek budżetowych oraz podmiotów non-profit związane z ochroną przyrody, nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska oraz przedsięwzięcia komplementarne i wspierające realizację Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. Ponadto w okresie sprawozdawczym Fundusz zorganizował lub współorganizował szereg przedsięwzięć promujących postawy prośrodowiskowe, kształtowanie kultury dbałości o środowisko, w szczególności podejmowania decyzji konsumenckich z punktu widzenia ochrony zasobów środowiska, a także podkreślające związek między kulturą dbałości o środowisko, a stylem zdrowego trybu życia.

W 2024 r. WFOŚiGW w Lublinie zawarł łącznie **16.946** umów o dofinansowanie (o 24% więcej w stosunku do 2023 r.) na kwotę **1.035.123.000 zł** (o 31% więcej w stosunku do 2023 r.).